کابوس‌هایی که به واقعیت تبدیل شدند!

بررسی شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۳

هر سال دریغ از پارسال

سال ۱۴۰۳ به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود و اقتصاد ایران در این سال مجموعه‌ای از اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی را تجربه کرد. سایه رویدادهای سیاسی در عرصه داخلی و خارجی در کنار برخی از تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، سال ۱۴۰۳ را تبدیل به یک سال منحصر به فرد کرده است.

تقریبا در تمامی ماه‌های سال جاری، شاهد اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی بودیم، از رویارویی مستقیم ایران و رژیم اسرائیل، شهادت رئیس جمهور، انتخابات ریاست جمهوری، تحولات منطقه‌ای، روی کار آمدن مجدد دونالد ترامپ، بازگشت سیاست فشار حداکثری تا استیضاح وزیر اقتصاد، شوک‌هایی بودند که فضای اقتصاد ایران را تحت‌تاثیر قرار دادند.

در این گزارش برخی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصاد کلان را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

بازار ارز در آتش

در سال ۱۴۰۳ بازار ارز علاوه بر تحمل شوک‌های سیاسی، با افزایش ناگهانی نرخ ارز توافقی نیز همراه شد. در نتیجه، سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز در نیمه دوم سال در کنار شوک‌های سیاسی منجر به افزایش قیمت دلار در بازار آزاد تا محدوده ۹۵ هزار تومان شد:

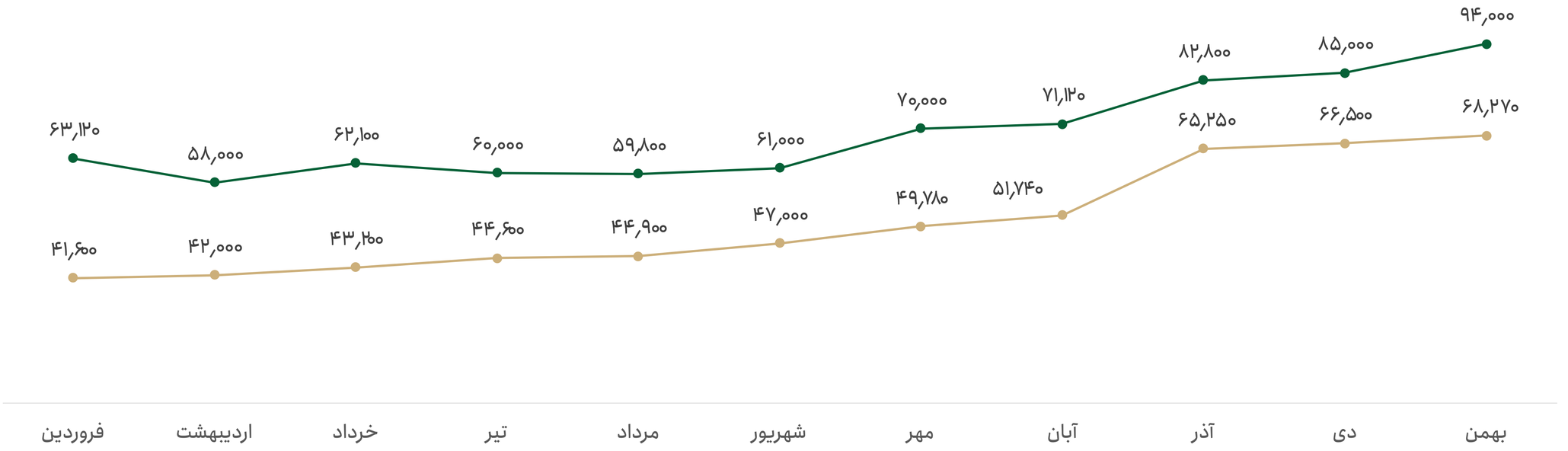

مبالغ به میلیارد تومان است

نرخ ارز توافقی ■ نرخ ارز آزاد ■

روند نرخ ارز آزاد و توافقی در سال ۱۴۰۳

خطر بهمن

در سال ۱۴۰۳ نرخ تورم اسمی نسبت به سال گذشته نزولی بوده و نرخ تورم سالانه در بهمن‌ماه به ۳۲ درصد کاهش پیدا کرده است. اما، نرخ تورم ماهانه به طور متوسط ۲/۶ درصد افزایش داشته و در بهمن‌ماه به رقم نگران‌کننده ۴/۱ درصد رسیده که نشان افزایش شدید انتظارات تورمی است.

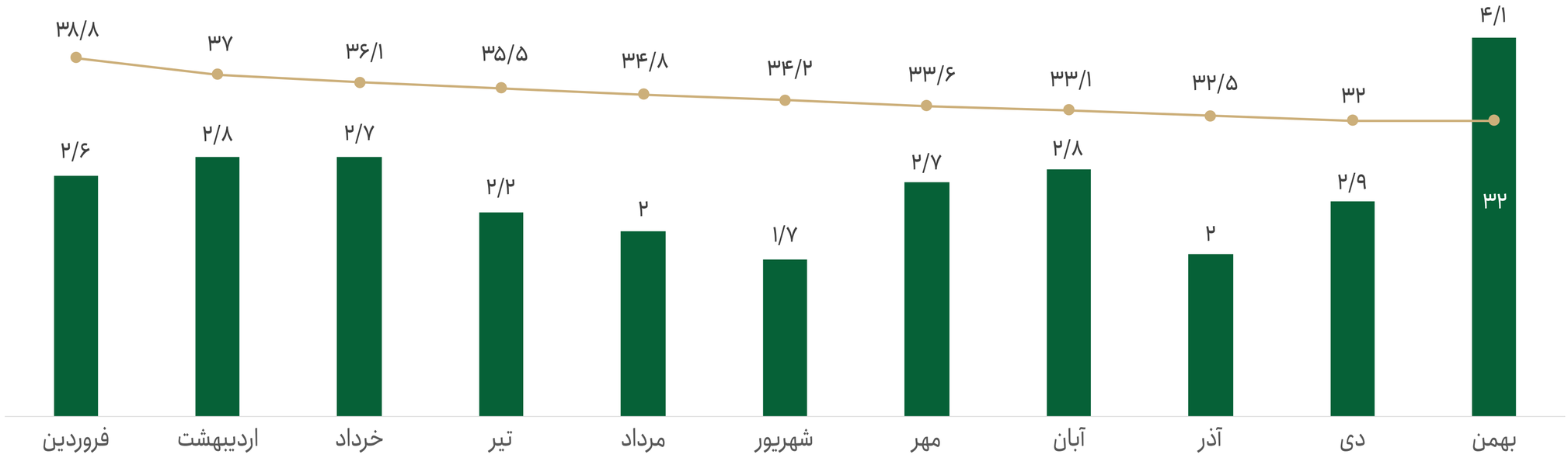

ارقام به درصد است

تورم سالانه تورم ماهانه

وضعیت نرخ تورم در سال ۱۴۰۳

ثبات در رشد نقدینگی

ثبات تدریجی در رشد ماهانه نقدینگی طی دوره ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۳ می‌تواند تنها نکته مثبت در سال جاری باشد. با وجود ثبات در رشد نقدینگی، نرخ رشد ماهانه همچنان بالا بوده و اثر سیاست‌های پولی، کارکرد تاثیرگذاری در کنترل بازار پول نداشته است.

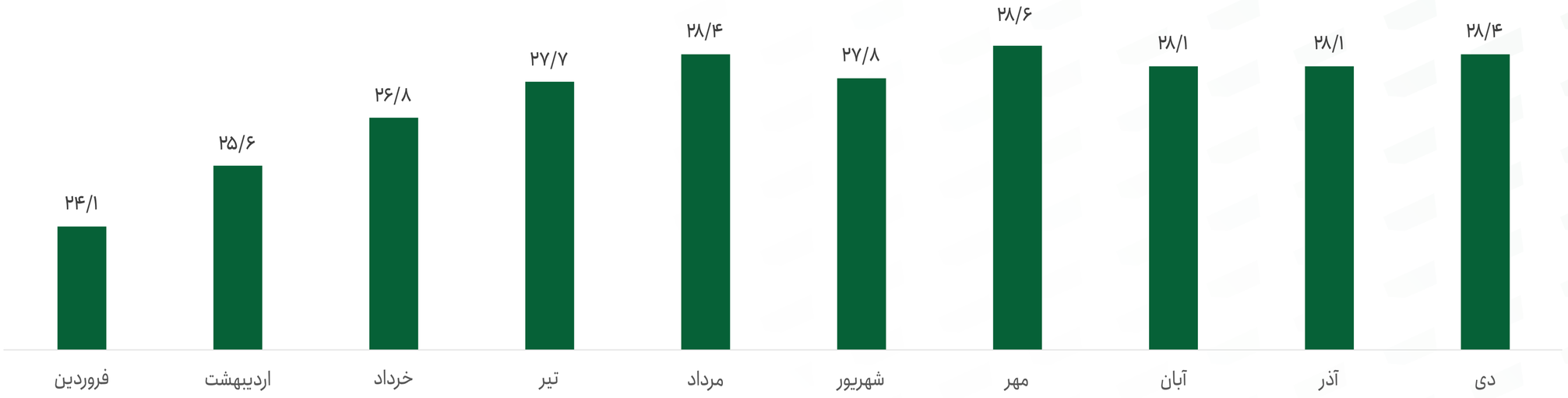

رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۳

ارقام به درصد است

رشد ۳۸ درصدی انتشار اوراق بدهی

تا پایان دی‌ماه ۱۴۰۳ بیش از ۴۳۳ همت اوراق بدهی دولتی در بازار سرمایه منتشرشده که نسبت به کل سال ۱۴۰۲ نزدیک به ۳۹ درصد رشد داشته است. افزایش حجم انتشار اوراق بدهی باعث افزایش نرخ بهره بدون‌ریسک در بازار شده و انگیزه سرمایه‌گذاری در بورس کاهش می‌یابد.

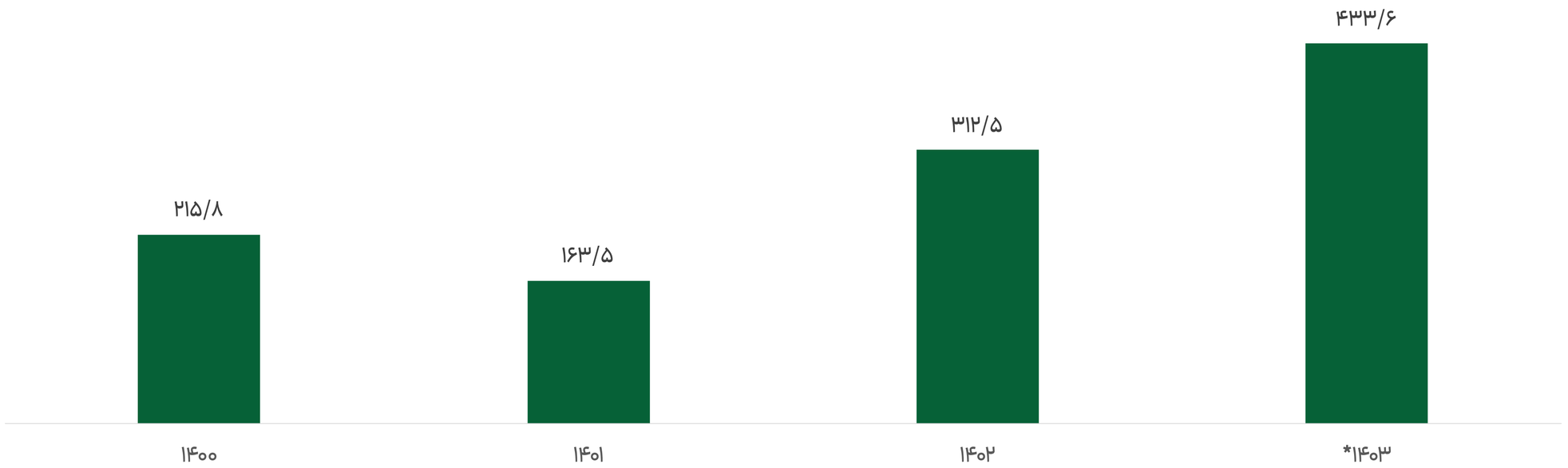

مبالغ به هزار میلیارد تومان است

تا پایان دی‌ماه ۱۴۰۳

وضعیت انتشار اوراق بدهی دولتی از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳

نرخ بهره بدون‌ریسک در اوج

با افزایش ناگهانی نرخ ارز در اواخر پاییز سال جاری، نرخ بهره بدون‌ریسک در بازار سرمایه به‌شدت افزایش یافت و به بالای ۳۵ درصد رسید که یکی از عوامل کاهش تقاضا برای سرمایه‌گذاری در بورس شده است.

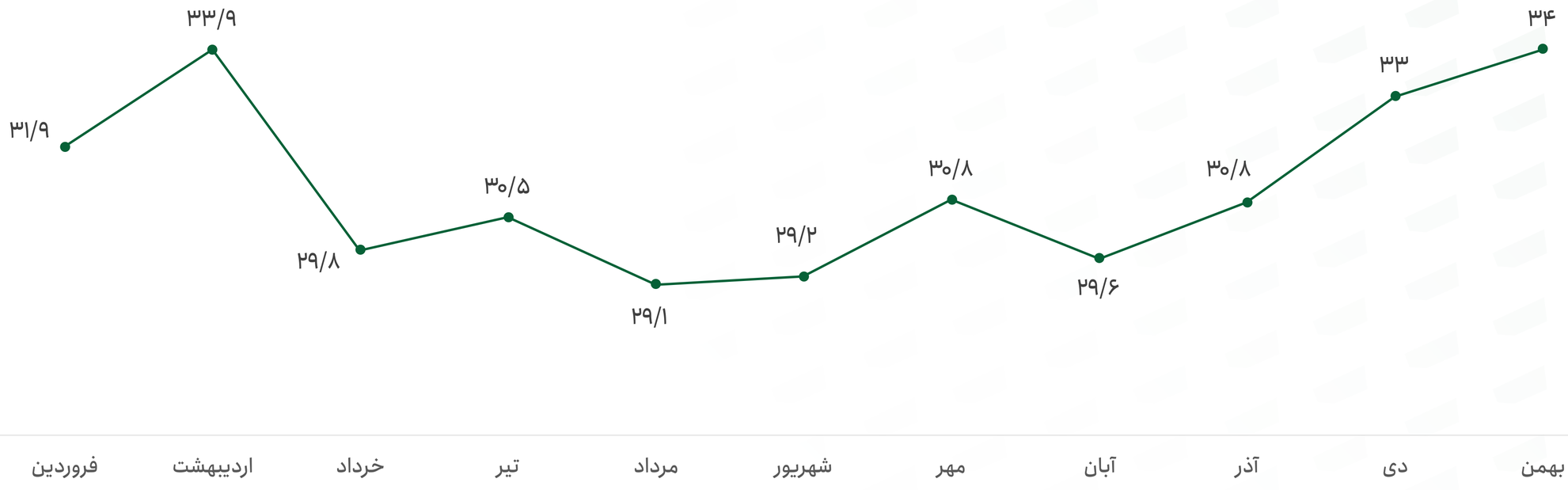

روند نرخ بهره بدون‌ریسک در سال ۱۴۰۳

ارقام به درصد است

سالی که نکوست از بهارش پیداست...

سال ۱۴۰۴ در حالی آغاز خواهد شد که انتظارات تورمی به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش پیدا کرده است. شروع سیاست فشار حداکثری دولت ترامپ علیه اقتصاد ایران و احتمال افزایش تنش‌های منطقه‌ای عواملی هستند که نااطمینانی در اقتصاد را تشدید خواهند کرد.

از سوی دیگر، استیضاح وزیر اقتصاد طی هفته‌های اخیر فضای عدم اطمینان در بازارهای مالی از جمله بورس را به شدت تحت تاثیر قرار داده و سرمایه‌گذاران نسبت به آینده سیاست‌های اقتصادی وزیر آتی تردید دارند.

سال ۱۴۰۴ در فضایی پر از ابهام آغاز خواهد شد و پیش‌بینی می‌شود سرمایه‌گذاری در دارایی‌هایی مانند ارز و طلا نسبت به سهام، مسکن و اوراق درآمد ثابت افزایش چشمگیری داشته باشد.

با مشخص شدن وزیر اقتصاد طی ماه‌های آینده، شاید کمی از نگرانی‌های اهالی بازار سرمایه برطرف شود، اما فضای پرتنش سیاست خارجی، عاملی برای احتیاط در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران است.